

Vaeira I: Hashem's Name of Redemption

(1) שמות פרק ה - פרק ו

(ה:כב) וישב משה אל יקוק ויאמר אדני למה הרעתה לעם הזה למה זה שלחתני: (כג) ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך: (ו:א) ויאמר יקוק אל משה עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו: ס

(2) שמות פרק ו

(ב) וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני יקוק: (ג) וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי יקוק לא נודעתי להם: (ד) וגם הקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ מגריהם אשר גרו בה: (ה) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי: (ו) לכן אמר לבני ישראל אני יקוק והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצילתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדלים: (ז) ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יקוק אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים: (ח) והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יקוק: (ט) וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצור רוח ומעבדה קשה: פ

(3) שמות פרק ג

(יג) ויאמר משה אל האלהים הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרת להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אמר אלהים: (יד) ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם: (טו) ויאמר עוד אלהים אל משה כה תאמר אל בני ישראל יקוק אלהי אבותיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי לזר דר:

(4) בראשית פרק יז

(א) ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים וירא יקוק אל אברהם ויאמר אליו אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים: (ב) ואתנה בריתי ביני ובינך וארבה אותך במאד מאד: (ג) ויפל אברהם על פניו וידבר אתו אלהים לאמר: (ד) אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים: (ה) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים נתתיך: (ו) והפרתי אתך במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך יצאו: (ז) והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריו לדורתם לברית עולם להיות לך לאלהים ולזרעך אחריו: (ח) ונתתי לך ולזרעך אחריו את ארץ מגרית את כל ארץ כנען לאחזת עולם והייתי להם לאלהים:

(5) רש"י שמות פרק ו

(ב) ויאמר אליו אני ה' - נאמן לשלם שכר טוב למתהלכים לפני. ולא לחנם שלחתך, כי אם לקיים דברי שדברתי לאבות הראשונים. ובלשון הזה מצינו שהוא נדרש בכמה מקומות "אני ה'" נאמן ליפרע, כשהוא אמור אצל עונש כגון (ויקרא יט יב) "וחללת את שם אלהיך אני ה'", וכשהוא אמור אצל קיום מצות כגון (ויקרא כב לא) "ושמרתם מצותי ועשיתם אותם אני ה'", נאמן ליתן שכר: (ג) וארא - אל האבות:

(ג) באל שדי - הבטחתים הבטחות, ובכולן אמרתי להם "אני אל שדי":
ושמי ה' לא נודעתי להם - "לא הודעת" אין כתיב כאן אלא "לא נודעתי", לא נכרתי להם במדת אמתות שלי שעליה נקרא שמי ה', נאמן לאמת דברי, שהרי הבטחתים ולא קיימתי:
(ד) וגם הקמתי את בריתי וגו' - וגם כשנראיתי להם באל שדי, הצבתי והעמדתי בריתי ביני וביניהם:
(ו) לכן - על פי אותה השבועה:
(ו) אמר לבני ישראל אני ה' - הנאמן בהבטחתי: